

Beleidslijn NVWA: Beslisboom m.b.t. erkennen of registreren van bedrijven.

Versie: 5 juni 2013 (vervangt de versie van 16 augustus 2011)

Inleiding

Bedrijven die producten verwerken van dierlijke oorsprong, bestemd voor humane consumptie, dienen in principe erkend te worden. Uitzonderingen zijn o.a. bedrijven die levensmiddelen maken die zowel producten van plantaardige oorsprong als *verwerkte* producten van dierlijke oorsprong bevatten. Ook uitgezonderd zijn detailhandelsbedrijven die leveren aan de eindverbruiker of aan andere detailhandel, zolang deze levering overeenkomstig het nationale recht een marginale, lokale en beperkte activiteit is. In NL is geen aanvullend nationaal recht dat invulling geeft aan deze begrippen. Uitgangspunt voor de interpretatie van deze begrippen vormt de leidraad van Verordening (EG) nr. 853/2004. In deze beleidslijn wordt duidelijk gemaakt met een beslisboom, definities en met voorbeelden of bedrijven erkend moeten worden of niet. Gekeken moet worden naar de feitelijke situatie.

Als een bedrijf slachtactiviteiten verricht, dan moet het bedrijf altijd zijn erkend; het slachten van dieren valt derhalve niet onder de scope van deze beslisboom, omdat de beslisboom juist is bedoeld voor situaties waarbij het niet duidelijk is of een bedrijf nu wel of niet erkend moet zijn. Hetzelfde is van toepassing op koel- en vrieshuizen waar vlees onder geconditioneerde omstandigheden wordt opgeslagen; deze bedrijven moeten ook altijd een erkenning hebben en vallen dan ook buiten de scope van deze beslisboom.

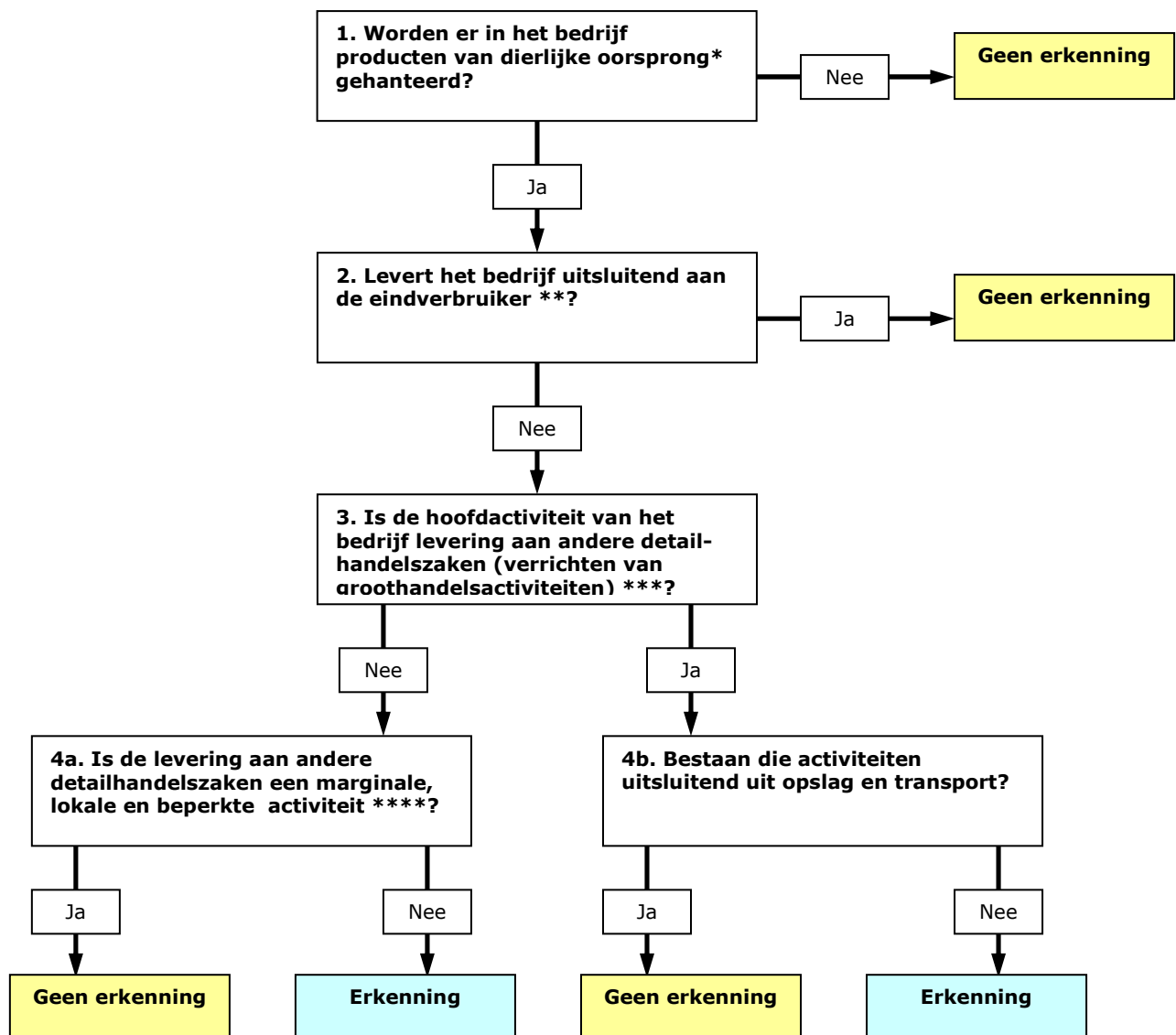
Deze beleidslijn is geschreven vanuit de optiek van vleesverwerkende bedrijven, maar kan ook toegepast worden op bedrijven die andere producten van dierlijke oorsprong verwerken.

Het NVWA-beleid

Het NVWA-beleid is erop gericht om alleen bedrijven te erkennen waar dat voor het toezicht en de verantwoording naar andere EG-lidstaten noodzakelijk is. Het uitgangspunt van het beleid is, dat enkel de bedrijven met risico's voor voedselveiligheid en dierenwelzijn erkend moeten zijn. Daarnaast is een erkenning vereist, als sprake is van intraverkeer (op de EU-markt). Producten voor export dienen altijd uit erkende inrichtingen te komen. De NVWA hanteert de leidraad van Verordening (EG) nr. 853/2004 als uitgangspunt voor de begrippen "marginaal, lokaal en beperkt".

De Verordening (EG) nr. 853/2004 hanteert geen concrete maatstaven voor de begrippen "marginaal, lokaal en beperkt". Hierdoor is altijd enige interpretatieruimte mogelijk en de feitelijke situatie zal moeten uitwijzen of een bedrijf erkend moet zijn of niet.

Beslisboom registratie / erkenning

Definities van begrippen:

* Met uitzondering van honing en levensmiddelen die zowel producten van plantaardige oorsprong als verwerkte producten van dierlijke oorsprong bevatten ('verwerkt' = verhit, gezouten, gerookt, gemarineerd)

** Eindverbruiker is de laatste verbruiker van een levensmiddel die het niet als deel van een levensmiddelen-exploitatie of - activiteit zal gebruiken. De horeca, ziekenhuizen en zorginstellingen worden niet tot de eindverbruikers gerekend. Alleen consumenten worden als eindverbruikers beschouwd.

*** Detailhandel is het hanteren en/of verwerken van levensmiddelen en het opslaan daarvan op de plaats van verkoop aan de eindverbruiker of het opslaan daarvan op de plaats van levering aan de eindverbruiker, inclusief distributieterminals, cateringdiensten, institutionele maaltijd-voorziening, restaurants en andere soortgelijke diensten voor voedselvoorziening, distributiecentra voor supermarkten en groothandelsbedrijven.

**** Marginaal: kleine hoeveelheden in absolute zin of klein deel van de activiteiten; het is marginaal als het niet de hoofdactiviteit is. Lokaal: heel Nederland en de directe grensstreek rondom het bedrijf. Beperkt: beperkt aantal producten of bedrijven.

NB: het is niet toegelaten om vanuit een niet erkend bedrijf producten van dierlijke oorsprong te leveren aan een erkend bedrijf, ongeacht de hoeveelheid producten.

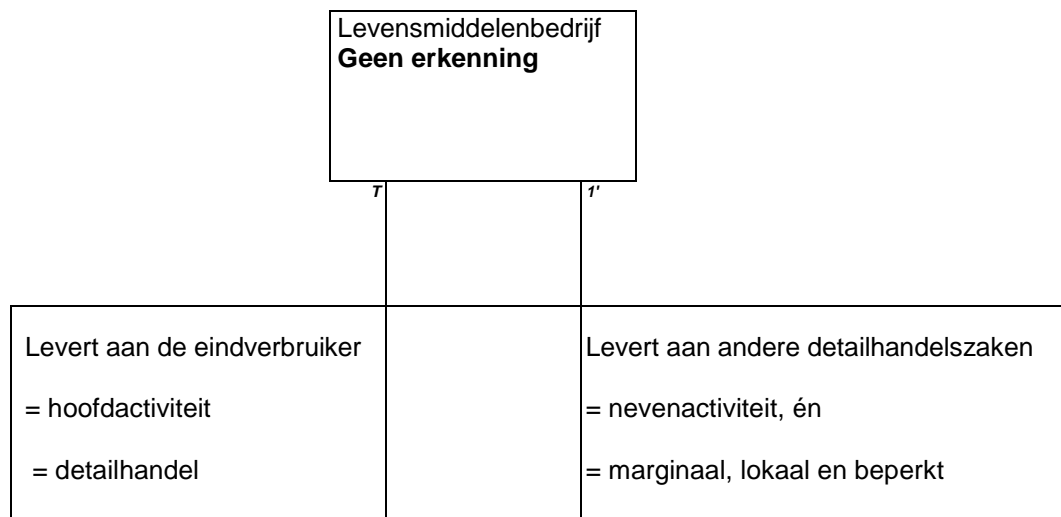
Kern van bovenstaande beslisboom is (de uitzondering op artikel 4 Verordening (EG) 853/2004

Een bedrijf dat levensmiddelen van dierlijke oorsprong voor humane consumptie verwerkt en levert hoeft niet erkend te worden, als het bedrijf:

als hoofdactiviteit levert aan de eindverbruiker, zodat er sprake is van detailhandel,

én

als nevenactiviteit levert aan andere detailhandelszaken én deze levering marginaal, lokaal en beperkt is.

Uitwerking van Stap 4a: begrippen ‘marginaal’, ‘lokaal’ en ‘beperkte activiteit’.

Marginaal:

- Een kleine hoeveelheid levensmiddelen van dierlijke oorsprong in absolute termen (gering aantal kilo's, niet nader gedefinieerd of
- Een beperkt deel van de activiteiten van het bedrijf. Als de activiteiten minder dan 30% van de omzet bedragen (als richtlijn) is er sprake van een nevenactiviteit. Een nevenactiviteit wordt beschouwd als marginaal. De 30% is dus een orde van grootte en hoeft niet exact bepaald te worden en met argumenten kan hiervan afgeweken worden.

Lokaal:

- de bedrijven die de levering ontvangen liggen in Nederland, of
- de bedrijven die de levering ontvangen liggen in de directe grensstreek met Nederland, maar wel in de directe omgeving van het bedrijf (orde van grootte 10 – 15 km over de grens, op basis van argumenten is dit te verruimen). Als er over de grens met Nederland echter andere wetgeving van toepassing is, dan moet het bedrijf uiteraard voldoen aan deze wetgeving.

Beperkte activiteit:

- De levering betreft slechts bepaalde soorten producten (slechts deel van het assortiment), of
- De levering betreft slechts bepaalde bedrijven. Dit is een lastig te definiëren criterium. Er is namelijk altijd sprake van levering aan bepaalde bedrijven. Als daarmee bedoeld wordt “specifieke” of “een beperkte aantal vaste klanten” dan voegt dit criterium niets meer toe. Deze begrippen vallen dan onder de uitleg van “marginaal”.

Bij de uitleg van deze begrippen gaat het om de combinatie van marginaal, lokaal en beperkt. De begrippen moeten in samenhang met elkaar gezien worden.

Uitwerking van de begrippen in voorbeelden

De voorbeelden hebben betrekking op “vlees”, maar kunnen ook toegepast worden op andere producten van dierlijke oorsprong.

Voorbeeld 1:

Een slager (met slagerswinkel) rijdt tweemaal per week met 300 kg bestellingen langs een aantal horecabedrijven in de regio. De hoofdactiviteit is de winkel. De bestellingen van de horeca zijn daarin marginaal, want het is maar een klein deel van de activiteiten van de slager. De leveringen zijn lokaal, want het vindt alleen in de regio plaats, dus in NL dan wel directe grensstreek. Tot slot is er sprake van een beperkte activiteit, want slechts een aantal bedrijven worden beleverd. Geen erkenning. Dat het in de regio plaatsvindt is niet relevant voor de afweging.

Voorbeeld 2:

De slager heeft een winkel, maar levert vanuit zijn slagerij ook aan instellingen en ziekenhuizen. Gekeken moet worden naar de hoofdactiviteit: is dit het leveren aan de eindverbruiker (consument) via de winkel of het leveren aan instellingen en ziekenhuizen? Als de hoofdactiviteit is het leveren aan de eindverbruiker (meer dan globaal 70% als richtlijn), dan is de levering aan instellingen en ziekenhuizen daarmee marginaal. Als de grens tussen hoofdactiviteit of nevenactiviteit moeilijk is vast te stellen, dan kan het als marginaal beschouwd worden als het een beperkte hoeveelheid in absolute zin betreft. Vervolgens moet bepaald worden of de levering lokaal is en of de activiteit beperkt is. Dat het in de regio plaatsvindt is niet relevant voor de afweging. De levering vindt plaats in NL dan wel in de grensstreek, waardoor de levering lokaal is. Geen erkenning nodig.

Voorbeeld 3:

Een groot slagersbedrijf (met 20 man personeel, industrieel karakter, 5 koelwagens) zonder winkel levert elke dag door heel NL geportioneerd vlees aan zorginstellingen. Zorginstellingen zijn weliswaar de laatste verbruiker van de levensmiddelen, maar de zorginstellingen gebruiken de levensmiddelen voor een levensmiddelenactiviteit (grootschalige bereiding in de keuken). Dit betekent dat een zorginstelling geen eindverbruiker is en het slagersbedrijf daarom erkend moet zijn.

Bij levering aan horecabedrijven geldt op vergelijkbare wijze dat de horecabedrijven weliswaar de laatste verbruiker van de levensmiddelen zijn, maar de levensmiddelen voor levensmiddelenexploitatie (uitoefening levensmiddelenbedrijf) gebruiken. Dit betekent dat een horecabedrijf geen eindverbruiker is en het slagersbedrijf daarom erkend moet zijn.

Voorbeeld 4:

Een slagersbedrijf heeft geen winkel en levert nagenoeg uitsluitend geportioneerd vlees voor de horeca. Het bedrijf levert niet aan de eindverbruiker en moet dus erkend zijn.

Voorbeeld 5:

Een slagersbedrijf zonder winkel levert op bestelling het heel jaar door in heel NL barbecue- en gourmetpakketten af bij de consument thuis. Dit is zijn enige activiteit. Hiervoor is geen erkenning nodig. Uitsluitend levering aan de eindverbruiker. Heeft het bedrijf er wel een winkel bij, dan heeft het bedrijf ook dan geen erkenning nodig omdat het ook in dat geval uitsluitend levert aan eindverbruikers.

Voorbeeld 6:

Een slagersbedrijf met een winkel (hoofdactiviteit) levert daarnaast ook af en toe aan een paar horecabedrijven. Een aantal afleveradressen zit net over de grens. Geen erkenning: de bestelling aan horecabedrijven is marginaal (nevenactiviteit), de directe grensstreek valt nog onder lokaal en het betreft een aantal horecabedrijven waardoor de activiteit ook beperkt is. .

Voorbeeld 7:

Een slagersbedrijf in Breda met een winkel (hoofdactiviteit) levert daarnaast ook tweemaal per week bestellingen af aan de horeca in Antwerpen. Dit is niet meer lokaal. Antwerpen valt niet onder de directe grensstreek van Breda. Erkenning nodig. Het is niet meer nodig om te toetsen of de activiteit marginaal en beperkt is. Hierbij dienen overigens wel de regels in het betreffende land in acht genomen te worden.

Voorbeeld 8:

Een groothandelsbedrijf (Makro, Sligro, Hanos etc.) heeft een slagerijafdeling. Het groothandelsbedrijf levert een groot assortiment levensmiddelen (incl. vlees) zowel aan andere bedrijven (horeca) als aan eindverbruikers (consumenten met een pasje). Groothandelsbedrijven vallen onder de definitie van detailhandel. Bij deze bedrijven is het aandeel voor de horeca groter dan voor de eindverbruiker (= consument). Immers voor dergelijke groothandelsbedrijven geldt dat niet elke consument er mag komen (d.m.v. pasjes systeem) en dus is het aandeel levering aan de horeca groter dan het aandeel levering aan de eindverbruiker. Als de slagerij van het groothandelsbedrijf levert aan de horeca en de activiteiten van de slagerij bestaan niet uitsluitend uit opslag en transport, dan zal deze slagerij erkend moeten zijn. Er worden immers handelingen verricht met het oog op de levering van producten van dierlijke oorsprong aan andere detailhandelszaken (artikel 1, lid 5, onder b van Verordening (EG) nr. 853).

Voorbeeld 9:

- a. Een horecagroothandel koopt geportioneerd vlees en vleesproducten in en verkoopt het door aan de horeca (alleen opslag en transport, geen verdere handelingen aan het vlees). Daarvoor is geen erkenning nodig.
- b. Deze horecagroothandel gaat het vlees omverpakken en bestellingen op maat maken (snijhandelingen, overladen, portioneren, etc). De producten worden afgezet in de horeca. De horecagroothandel moet erkend zijn, omdat de activiteiten niet alleen uit opslag en transport bestaan.
- c. Deze horecagroothandel levert ook producten van dierlijke oorsprong aan een erkend vleesverwerkend bedrijf (een erkende maaltijdenfabrikant). Dit is geen detailhandelsbedrijf. Omdat de horecagroothandel aan een erkend bedrijf levert moet de horecagroothandel alsnog erkend zijn. **NB: het is niet toegelaten om vanuit een niet erkend bedrijf producten van dierlijke oorsprong te leveren aan een erkend bedrijf, ongeacht de hoeveelheid (zie ook de vetgedrukte tekst onderaan de beslisboom).**